

РЕШЕНИЕ

№ 270

гр. Ямбол, 08.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, I ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на шести юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Ст. Стоева

Членове: Калина Г. Пейчева
Яна В. А.а

при участието на секретаря П.Г.У.

като разгледа докладваното от Росица Ст. Стоева Въззивно гражданско дело № 20212300500131 по описа за 2021 година

Производството пред Окръжен съд - Ямбол е по чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 против Решение №260107/04.03.2021 г., постановено по гр.д.№2779/2019 г. по описа на ЯРС, в **частта**, с която предявения от Г. Р. Н. иск за неимуществени вреди е уважен за сумата от 2625 лв.

В жалбата се сочи, че решението в обжалваната част е неправилно, незаконосъобразно и необосновано. Според жалбоподателя не са налице основания за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, т.к. не е налице виновно и противоправно поведение на застрахования при ответника водач на МПС, което да е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с настъпването на ПТП и вредите, чието обезщетяване се търси, като са изложени подробни съображения. Твърди се, че причина за процесното ПТП е неправилното, незаконосъобразно поведение на водача на ППС с животинска тяга - И. С. А.. Заявени са и подробни доводи, че определеното на ищеца обезщетение за неимуществени вреди не съответства на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД и на трайната съдебна практика, не е съобразено с действителните вреди, търпени от ищеца и значително надвишава справедливото и достатъчно да ги компенсира обезщетение. Сочи се, че съда неправилно е определил и степента на съпричиняване на вредоносния резултат от страна пострадалия. Въз основа на посочените и другите подробни съображения в жалбата се иска отмяна на първоинстанционното решение в атакуваната част и отхвърляне на иска изцяло. При условия на евентуалност е направено искане за намаляване на определения размер на обезщетението за неимуществени вреди. Заявена е и претенция за присъждане на разноски за двете инстанции, в т.ч. и на юрисконсултско възнаграждение.

В депозирания отговор на въззивната жалба Г. Р. Н., чрез адв.Р. М. от САК, е заявил становище за неоснователността ѝ и иска оставянето ѝ без уважение. За неоснователни намира доводите за липса на виновно и противоправно поведение на застрахования при ответника водач на МПС, т.к. същите не кореспондират с доказателствата по делото. За неоснователно намира и твърдението за по-висока степен на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия от определената от съда. По отношение твърдението за присъждане на обезщетение в завишен размер, намират същото за необосновано. Иска

оставяне на въззивната жалба без уважение. Претендира и за присъждане на разноски, в т.ч. и адв.възнаграждение.

В о.с.з. страните, при редовно и своевременно призоваване, не се явяват и не се представляват.

След преценка на доводите в жалбата и отговора, доказателствата по делото и мотивите на обжалвания съдебен акт, Окръжният съд приема за установено следното от **фактическа и правна страна:**

Въззивната жалба е допустима, тъй като е подадена в предвидения в закона срок и отговаря на изискванията на закона. Въззивникът е легитимиран и има правен интерес от обжалването.

При служебната си проверка по чл.269 ГПК, въззивният съд констатира, че обжалваното решение е **валидно и допустимо**, поради което жалбата следва да бъде разгледана по същество.

Преценена по същество въззивната жалба е **неоснователна**.

Атакуваното решение е **правилно**, като въззивният съд споделя мотивите му, поради което и на осн. чл.272 ГПК препраща към мотивите на ЯРС.

В производството пред първоинстанционния съд е предявен иск с правно основание чл.432 КЗ, във вр. чл.52 ЗЗД, а възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца е такова с правно основание чл.51, ал.2 ЗЗД. С исковата молба ищеца е заявил претенция за осъждане на ответника да му заплати сумата 10 000 лв. - обезщетение за причинените му неимуществени вреди, настъпили в резултат на пътнотранспортно произшествие от 22.08.2018 г., ведно със законната лихва от датата на увреждането.

Ищеца е основал претенцията си на следното: на 22.08.2018 г., на път III-5305, област Ямбол, водачът Д.З.Д. на лек автомобил „Ауди А3“, с рег. № В 1295 НХ, нарушавайки правилата за движение по пътищата удря движещото се ППС с животинска тяга /каруца с кон/, управлявано от И. С. А., с което реализира ПТП, при което тежко е пострадал ищеца Г. Р. Н. - пътник в каруцата, като са му причинени подробно описани в ИМ телесни увреждания довели до болки и страдания в един продължителен период от време. В следствие нараняванията ищеца постъпил в болница и бил хоспитализиран за периода от 22.08.2018 г. до 27.08.2018 г., а след изписването продължил лечението в домашни условия. От травмите изпитвал силни болки и страдания, оплаквал се от бърза уморемост, главоболие, замаяване. Получените травми се отразили зле и на емоционалното му състояние - бил раздразнителен и нервен, оплаквал се от безпокойство и притеснение, страдал от безсъние и кошмари, от липса на апетит. За произшествието е съставен Констативен протокол за ПТП с пострадали лица с рег. № 3392р-8906 от 14.09.2018 г. Образувано е и Досъдебно производство №210/2018 г. по описа на РУ - Тунджа.

Към момента на ПТП виновният водач, управлявал л.а. „Ауди А3“, с рег.№ В 1295 НХ, имал валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена с ответното дружество, с полица № BG/11/118002121566, с валидност от 12.08.2018 г. до 11.08.2019 г. На 07.11.2018 г. ищецът с молба вх.№ 100-3785/07.11.2018 г. отправил претенция до ЗАД „Армеец“ АД за определяне и изплащане на застрахователно обезщетение, по която въпреки че е изтекъл законоустановеният срок, застрахователят не е определил и изплатил застрахователно обезщетение.

Защитавайки се против предявения иск, ответника противопоставил следните възражения: Оспорва изцяло предявения иск - по основание и размер. Признава единствено наличието на застрахователно правоотношение по застраховка "Гражданска отговорност", по отношение на инцидентния автомобил. Оспорва твърдения в ИМ механизъм на ПТП. Счита, че не са налице елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане - поддържа, че водачът на лекия автомобил няма вина за произшествието, че липсва причинно-следствена връзка между ПТП и вредите, оспорил е и настъпването на вредоносните последици и размера на претендираното обезщетение.

Заявено е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, който с поведението си допринесъл на настъпването на вредите, тъй като пътник в ППС с животинска тяга е знаел, че каруцата не е била снабдена/обозначена със светлоотразители и е управлявана от лице, употребило и било под въздействието на алкохол, но въпреки това се е качил в каруцата, като по този начин сам е поставил живота и здравето си в опасност. Самият ищец е бил без светлоотразителни дрехи или светлоотразителни елементи по облеклото си, с което също е допринесъл за настъпването на

ПТП. За настъпването на вредите е налице принос на ищеца, тъй като същият бил употребил алкохол, под въздействието на който изгубил равновесие. Съпричиняване от страна на пострадалия се твърди и поради това, че последният се е качил в ППС с животинска тяга, въпреки броя на пътниците в него. В условията на евентуалност ответникът е въвел възражение за независимо съизвършителство от страна на водачите на лекия автомобил и ППС с животинска тяга, като са изложени доводи за движение на ППС с животинска тяга в тъмната част на денонощието, без светлини и светлоотразителни елементи на каруцата или по облеклото на водача, управление на ППС с животинска тяга на път, който е забранен за движение на такива ППС, употреба на алкохол от страна на водача на ППС с животинска тяга, управление на същото в неполагащата му се за движение лента, навлизане неправомерно в лентата за движение на лекия автомобил, предприето внезапно спиране без видими причини за това, ППС с животинска тяга е било в спряно положение на пътното платно без да са поставени съответните обозначения, липсата на упражнен контрол върху впрегнатото животно от страна на водача на ППС с животинска тяга. С отговора на исковата молба ответникът е оспорил и размера на предявения иск, с твърдения, че претендираното обезщетение не е адекватно и съразмерно на претърпените болки и страдания от ищеца, не е съобразено със съдебната практика и социалноикономическата обстановка в страната, не кореспондира на прогласения в чл.52 от ЗЗД принцип за справедливост. Ответникът е оспорил претенцията за законна лихва, както и началния момент, от който се дължи такава.

При така заявените становища и възражения на страните, с обжалваното решение ЯРС е приел предявения в производството иск за неимуществени вреди за частично основателен и го уважил до размера на 2625 лв. В мотивите е изложено, че от доказателствата по делото се установява, че с противоправното си деяние, което е извършено виновно, застрахованият водач е причинил на ищеца неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени от него физически болки и страдания от причинените телесни увреди, установени от заключението на СМЕ. Съдът приел и наличие на причинна връзка между противоправното деяние и вредата - настъпилите увреждания и търпените болки и страдания са пряка и непосредствена последица от причиненото увреждане на ищеца, който извод е обоснован със заключението на изслушаната по делото САТЕ. За недоказано е прието твърдението на ответника за липса на виновно поведение на застрахования водач, напротив - допуснал е нарушение на чл.20, ал.1 и ал.2 ЗДвП. При наличието на валидно застрахователно правоотношение по застраховка "Гражданска отговорност" за лекия автомобил, с който са причинени уврежданията, е налице и основание за ангажиране на пряката отговорност на застрахователя спрямо увредения. По направеното от ответника възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от ищеца решаващия съд приел наличие на такова в размер на 1/4, т.к. ищеца се качил в ППС с животинска тяга и пътувал в същото през нощта, по неосветен пътен участък, като е съзнавал, респективно е могъл да установи, че каруцата не е била оборудвана с регламентираните в чл.71, ал.1 от ЗДвП и чл.15 от ППЗДВП светлини и светлоотразители и е бил длъжен, и е могъл да предвиди, че в конкретната пътна обстановка това му поведение се явява високо рисково. В конкретния случай, решаващия съд намерил, че за претърпените неимуществени вреди, при съобразяване принципа на справедливост по чл.52 ЗЗД следва да се присъди обезщетение в размер на 3500 лв., като отчитайки обема на съпричиняване от 1/4, на ищеца следва да се присъди като обезщетение сумата от 2625 лв., като искът за разликата над този размер до пълния размер от 10 000 лв. следва да бъде отхвърлен. За основателна приел и претенцията за присъждане на законната лихва за забава, но считано от 07.02.2019 г.

Фактическата обстановка по делото правилно е установена от първостепенния съд и не е спорна между страните.

В тази връзка не е спорно, че на 22.08.2018 г., на път III 5305 е настъпило ПТП с участието на л.а. „Ауди А3“, с ДК№ В 1295 НХ, управляван от водача Д.З.Д. и ППС с животинска тяга - кон с каруца, управлявано от И. С. А., като пострадали от ПТП са пет лица, включително ищеца Г. Р. Н.. За ПТП е съставен Констативен протокол за ПТП с пострадали лица с рег. № 3392p-8906 от 14.09.2018 г. Образувано е и Досъдебно производство №210/2018 г. по описа на РУ - Тунджа.

Пред въззивната инстанция производство бе спряно на основание чл.229, ал.1, т.4 от ГПК до приключване на НОХД №482/2021 г. по описа на Районен съд - Ямбол с влязла в законна сила присъда.

Видно от влязлата в законна сила на 30.12.2022 г. Присъда №164/13.12.2022 г. по НОХД №482/2021 год. на ЯРС Д.З.Д. е признат за виновен в това, че на 22.08.2018 г. около

21 часа по път III-5305 при км 7, в отсечката между разклона за мотел „Екатерина“ и с. Веселиново, обл. Ямбол, в посока от гр. Ямбол към с. Веселиново, при управление на МПС - лек автомобил „Ауди А3“, рег. № В 1295 НХ, е нарушил правилата за движение по ЗДВП - чл. 20, ал. 2 от ЗДВП - в условията на нощна тъмнина и къси светлини, при движение със скорост от 88 км/ч, при възникнала опасност за движението - неосветен обект на пътя - попътно движещо се пред автомобила ППС с животинска тяга, при което е допуснал ПТП и по непредпазливост е причинил средни телесни повреди на повече от едно лице - на Г.И.И., на И. С. А. и на С.А.И.. От мотивите към присъдата се установява, че в ППС с животинска тяга /каруца теглена от кон/ са пътували освен горепосочените лица още С.А.И. и ищеца Г. Р. Н., които също са пострадали от ПТП.

На основание чл. 300 от ГПК тази влязла в сила присъда е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

Не е спорно по делото, че към датата на ПТП, инцидентния лек автомобил „Ауди А3“, рег. № В 1295 НХ е имал сключена застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника ЗАД „Армеец“, валидна към датата на ПТП. Не е спорно и че ищеца предявил извънсъдебно претенцията си за изплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди пред застрахователя, но обезщетение не му е платено.

От заключението на комплексната САТМЕ, в медицинската част, се установява, че при процесното ПТП ищецът е получил автомобилна травма, изразяваща се в следните увреждания: контузия на главата с наличие на две разкъсно-контузни рани в челната и менталната /брадичката/ област в ляво, с данни за сътресение на мозъка без клинични и рентгенологични данни за увреждане на черепните кости и мозъчния паренхим; контузия на дясната раменна става без клинични и рентгенологични данни за счупвания на костите, които я изграждат; контузия в областта на дясната половина на таза и дясната тазобедрена става без рентгенологични и клинични данни за счупвания на костните структури; контузия на двата крака в областта на коленните стави с наличие на контузни и охлузни наранявания по предните им повърхности. В резултат на удара в областта на главата пострадалия Н. получил лекостепенно сътресение на мозъка, протекло без изпадане на пострадалия в пълно безсъзнателно състояние, което е причинило на пострадалия временно разстройство на здравето, неопасно за живота му и което според вещото лице ще отшуми след 15-20 дни при нормален ход на оздравителния процес. Разкъсно-контузните рани на челото и брадичката също съставляват временно разстройство на здравето на пострадалия, неопасно за живота му и според вещото лице ще отзвучат за около 10-15 дни при нормален ход на оздравителния процес. Останалите увреждания са причинили на пострадалия болки и страдания, които отзвучавали за срок от 7-10 дни при нормален ход на оздравителните процеси. В.л. заключило, че в резултат на процесното ПТП ищецът получил няколко леки до умерено тежки телесни увреждания, които са протекли с изпитване на болка и лекостепенно затрудняване на някои функции от ежедневието му живот, като болките са били с лек до умерен интензитет, като постепенно с времето в следващите дни са намалявали до пълното им отзвучаване. Според вещото лице, имайки предвид характеристиките на всички описани в медицинските документи по делото увреждания и възрастта на ищеца би следвало да се очаква пълно възстановяване на последиците от тях в сроковете посочени по-горе. Всички телесни увреждания, описани в материалите и проведеното лечение се намирали в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с процесното ПТП. Ищеца не се явил на преглед, но с оглед вида на уврежданията, според вещото лице пълното възстановяване на пострадалия, без никакви видими трайни белези, било най-очаквания възможен резултат.

Заключението на комплексната САТМЕ, в автотехническата ѝ част - относно механизма на ПТП, причините за настъпването му, и т.н. съдът не обсъжда, предвид наличието на влязлата в сила присъда.

Според вещите лица - автоексперти както по първоначалната КАТСМЕ, така и по повторната експертиза причините за настъпването на произшествието от техническа гледна точка, са както на водача на каруцата, така и на водача на МПС. Водачът на каруцата не е осигурил светещо тяло отзад на каруцата, нито светлоотразители по задните ѝ състави като това е направило каруцата по-трудно забележима при конкретните условия за водача на попътно движещия се зад нея лек автомобил Ауди. Водачът на каруцата не е следвало да се движи по път, по който не е позволено движението на ППС с животинска тяга; не бил облечен със светлоотразителна жилетка; движението следвало да се извършва успоредно на оста на пътя, максимално близо до десния му край. Каруцарят предприел навлизане в

платното за движение /подхождайки от десния банкет/, косо наляво, като по този начин се позиционирал като препятствие по траекторията на движещия се л.а.Ауди. По отношение на водача на автомобила - същия се е движил със скорост, която не му позволявала да спре в зоната на осветеност на фаровете. При скорост от около 68 км/ч, която е и технически съобразената и безопасна скорост на движение на автомобила при конкретните пътни и атмосферни условия, водачът на лекия автомобил би имал техническа възможност да възприеме каруцата и би имал възможност да задейства аварийно спирачната система на автомобила и да спре на около 1 метър от мястото на удара с каруцата.

В показанията си св. Р.Н. - майка на ищеца посочва, че научила от комшиите, че синът ѝ е участвал в катастрофа, която се случила на 22-ри, като забравила месеца и годината, но времето било студено. Намерила сина си в приемното на болницата с превързана и окървавена глава. Оставили го на лечение пет дни там, като бил шит по главата, краката му били охлузени и окървавени и ръцете му също. Бил стресиран, оплаквал се от болки, които били от лявата страна в корема, в главата и краката му били натъртени и го болели, не можел да върви. Докато бил в болницата, тя била негов придружител, защото не можел да се храни сам, да ходи до тоалетна сам. Когато го изписали четири месеца бил на хапчета и трябвало да стои повече в къщи и да си почива. Оплаквал се от главата, като ставал и лягал бил стресиран и викал „майко“. След катастрофата станал по-изнервен и почувствителен, избухвал и "имал нерви", не бил както преди катастрофата, преди това не бил такъв, бил кротък преди.

Св. С.И. в показанията си твърди, че участвал заедно с Г. Н. в ПТП на 22.08.2018 г. Били в ресторанта в с.Веселиново и си тръгнали, минали отдясно на платното и след 100 м. една кола ги блъснала отзад. Това станало около 21.00 ч. вечерта, не било много тъмно. Когато тръгнали от ресторанта, излезли на главния път, който водел за с.Веселиново, като каруцата се движела в дясното платно - левите гуми били на асфалта, а десните - на банкета. Каруцата била теглена от кон, като удара станал на 100 м. от кръстовището. Каруцата я управлявал И., като свидетеля стоял отпред в ляво, а И. в дясно от него. Колата, която ги ударила я видял, като се обърнал - тя била на сто метра зад тях, като според него фаровете на автомобила били на дълги, защото ги видял и светели силно. Колата се движела много силно, повече от 100 км/ч, а каруцата се движела бавно. Ударът с каруцата настъпил отзад, повече в лявата ѝ част. Преди да стане удара не видял колата да намалява скоростта си, не чул звук от спирачки. След като станал удара, не си спомнял нищо. Било сумрак и дори без включени светлини имало видимост. Когато станал удара с каруцата, тя била в дясното платно, като срещу тях не идвала кола. Нямаło никакви други коли на пътя.

Свидетеля Д.З.Д., разпитан си спомня си, че е участвал в това ПТП, което настъпило в тъмната част на денонощието. Управлявал л.а. "Ауди А3", което било с включени светлини. Пътния участък бил еднолентов, като ПТП станало след ляв завой. Движението било в посока от гр.Ямбол към с.Веселиново, на пътя нямаło наклон. Не си спомня каква била пътната маркировка, но си спомня, че на този пътен участък имало пътен знак „забранено движението на пътни превозни средства с животинска тяга“. Пътят не бил осветен, движел се със скорост около 60 км/ч, като непосредствено пред него се появила каруца, която нямаła светлоотразителни знаци, не била боядисана с ярка боя, нямаło никаква боя по нея. Тя се появила, след ляв завой, на прав участък и пред автомобила. Когато я забелязал натиснал спирачките и се пробвал да спре, но въпреки това се получил удар на предната част на автомобила в задната част на каруцата. Бил на около 10-20 м. след каруцата, когато я видял за първи път. По голямата част от каруцата била разположена в неговата лента на движение, посоката ѝ на движение била в посока с.Веселиново, като небил сигурен дали се е движела. Ударът настъпил в неговата лента за движение. След удара автомобила се завъртял няколко пъти и спрял в насрещната лента. Предната част на автомобила и задната част на каруцата били в контакт при удара, като каруцата се разбила на части след удара. Веднага след като спрял автомобила, излязъл от него и отишъл да провери дали пътниците в каруцата били в съзнание, дали са добре, с цел да им окаже първа помощ при нужда. Всички участници били в съзнание и контактни, като били пет човека. В автомобила пътувал сам, като ПТП се случило в тъмната част на денонощието, видимостта била намалена. Нямаło дъжд и мъгла, участъка бил тъмен и неосветен, с растителност отстрани. Автомобила управлявал на къси светлини, които били изправни. В момента на сблъсъка нямаło насрещно движение. Пътния участък му бил познат, движел се със скорост 60 км/ч.

Както вече се посочи, предявеният иск се квалифицира като такъв с правно основание чл.432, ал.1 КЗ, във вр. чл.52 ЗЗД. Направеното от ответника възражение за

съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца е такова с правно основание чл.51, ал.2 ЗЗД. Такава е и правната квалификация, определена от първостепенния съд.

Съгласно чл.432, ал.1 КЗ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" при спазване на изискванията на чл.380 КЗ. Съгласно чл.380, ал.1 КЗ лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение, е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция.

Съгласно чл.45 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму, а според ал.2 на същия текст, при всички случаи на непозволено увреждане вината се предполага до доказване на противното. Непозволеното увреждане е сложен юридически състав, чиито елементи, при условията на кумулативност, следва да бъдат налице, за да бъде ангажирана отговорността, както на прекия причинител, осъществил деликта, така и на обвързания с гаранционно-обезпечителната отговорност правен субект, а именно: деяние, противоправност, вреда, причинна връзка между деянието и вредата, както и вина, независимо от нейната форма - умишъл или непредпазливост. Следователно, основателността на иска по чл.45 ЗЗД предполага установяване в съдебното производство на тези елементи, съотнесени към конкретната, твърдяна от ищеца (а и установена по делото) фактическа обстановка. Съгласно чл.51, ал.1 от ЗЗД обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, което правило задължава съда да изследва наличието на пряка причинна връзка между увреждането и вредоносния резултат. Относима още към правилното решаване на конкретния спор е и ал.2 на сочения законов текст по силата на която, ако уврежданият е допринесъл за настъпването на вредите, обезщетението може да се намали. Възражение в тази насока е направил ответника.

Тъй като съгласно чл.269, предл. последно ГПК обхвата на въззивната проверка е ограничен от посоченото в жалбата, то предмет на настоящата такава следва да бъдат направените и от въззивника оплаквания за неправилност на атакуваното решение, в частност - дали е налице виновно и противоправно поведение на застрахования при ответника водач на МПС, което да е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с настъпването на ПТП и вредите, чието обезщетяване се търси; дали определеното от решаващия съд обезщетение за неимуществени вреди съответства на принципа за справедливост, установен в чл.52 ЗЗД и критериите в тълкувателната практика на ВКС, дали е правилен извода на съда за наличие на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, както и дали е правилно определена от съда степента на това съпричиняване.

На първо място - неоснователно е оплакването на въззивника- ответник за неправилност на изводите на първостепенния съд по въпросите дали е налице виновно и противоправно поведение на застрахования при ответника водач на МПС, което да е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с настъпването на ПТП. И това е така, т.к. към настоящия момент е безспорно установено, че е налице непозволено увреждане. Водачът на застрахования автомобил Д.З.Д., реализирал процесното ПТП, е признат за виновен и осъден с влязла в сила присъда, поради което и на основание чл.300 ГПК, гражданският съд е обвързан от присъдата относно авторството, противоправността на деянието и вината на дееца.

Действително от събраните по делото доказателства се установява, че е налице виновно и противоправно поведение и от страна на водача на ППС с животинска тяга - третото лице И. С. А., който в нарушение на редица правила, визирани в ЗДвП и ППЗДвП е управлявал каруцата в нощни условия; по път, по който не е разрешено движението на подобни ППС; управлявал е ППС, което е необозначена и несигнализирано - каруцата не е била боядисана в светъл жълт цвят и не е оборудвана със светлоотразителни елементи и осветително тяло отзад вляво; не е управлявал ППС по банкета, който е с достатъчна носимоспособност и ширина или частично вдясно върху асфалта и банкета, не е контролирал и направлявал животното така, че да не навлиза в дясната лента на платното за движение в посока с.Веселиново. В този смисъл изводът, който въззивният съд прави е, че противоправното поведение на водача на каруцата в по-голяма степен е допринесло за настъпване на ПТП. Този извод обаче не е основание за отхвърляне на предявения иск или за отчитане наличие на съпричиняване. В практиката си ВКС /Решение №17/06.03.2015г. по гр.д.№3174/2014 г., IV г.о.; Решение №146/28.05.2019 г. по гр.д.№4482/2018 г., IV г.о./ приема, че противоправното поведение на третите лица не изключва отговорността на

деликвента и в такава хипотеза не съставлява съпричиняване, защото не е действие на пострадалия. За случаите на съизвършителство между водачите на двете ПС, в нормата на чл.53 ЗЗД е установена солидарна отговорност за причинителите на вредата, ако увреждането е причинено от неколцина, което означава, че всеки от тях отговаря към увреденото лице за всички причинени от деликта вреди в пълния им размер, а не съобразно приноса му. В Решение №123/19.06.2012 г. на ВКС по гр.д.№171/2011 г., IV г.о. е разяснено, че в производството по иска за обезщетение за причинените вреди съдът не е длъжен да изследва съотношението между вината на съпричинителите, тъй като съгласно чл.53 ЗЗД те отговарят солидарно, а съгласно чл.122, ал.1 ЗЗД кредиторът може да търси изпълнение на цялото задължение от всеки от солидарните длъжници. Съотношението на вината е предмет на иска по чл.127 ЗЗД, където предмет на делото са вътрешните отношения между длъжниците. В същия смисъл е и Решение №535/25.07.2012 г. на ВКС по гр.д.№1465/2010 г., IV г.о., където е посочено, че в процеса за обезщетение на вредите не е предмет определянето на размера на дължимото от всеки от съпричинителите обезщетение за причинените вреди, в т.ч. и в случай на предявяване на претенцията само срещу един или някои от тях. Осъденият солидарен длъжник има право да предяви срещу съдлъжниците регресен иск за разликата над частта, съответстваща на участието му в увреждането.

В случая не е ангажирана отговорността на третото лице И. С. А. - водача на ППС с животинска тяга и неговият принос не е основание както за отхвърляне на исковата претенция изцяло, така и за частичното ѝ отхвърляне. Въпросът дали при изпълнение на цялото задължение ответникът - застраховател ще има право на иск срещу третото лице по реда на чл.75 ЗЗД, вр. с чл.127, ал.2 ЗЗД не е в предмета на настоящото дело и по него съдът не дължи произнасяне.

За неоснователно се прецени оплакването във въззивната жалба, че определеното от първостепенния съд обезщетение за неимуществени вреди не съответства на принципа за справедливост, установен в чл.52 ЗЗД и критериите в тълкувателната практика на ВКС.

Съгласно задължителните за съдилищата указания, дадени в Постановление №4/1968 г. на Пленума на ВС, понятието „справедливост” не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др. За да се реализира справедливо възмездяване на претърпени от деликт болки и страдания, е необходимо да се отчете действителния размер на моралните вреди, с оглед характера и тежестта на уврежданията, степента, интензитета и продължителността на болките и страданията, както и икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия за „справедливост” на съответния етап от развитие на обществото в държавата.

При определяне размера на дължимото обезщетение за причинени неимуществени вреди първостепенния съд е съобразил в достатъчна степен характера, силата, интензитета и продължителността на търпените от ищеца към датата на деликта и след това болки и страдания. От заключението на КСАТМЕ, в медицинската ѝ част, се установява, че в резултат на настъпилото пътно-транспортно произшествие ищеца е получил автомобилна травма, изразяваща се в контузия на главата с наличие на две разкъсно-контузни рани в челната и менталната/брадичката/ област в ляво; контузия на дясната раменна става без данни за счупвания на костите; контузия в областта на дясната половина на таза и дясната тазобедрена става без данни за счупвания на костните структури; контузия на двата крака в областта на коленните стави с наличие на контузни и охлузни наранявания по предните им повърхности. В резултат на удара в областта на главата получил лекостепенно сътресението на мозъка, протекло без изпадане в пълно безсъзнателно състояние, което е причинило на пострадалия временно разстройство на здравето, неопасно за живота му и което според вещото лице ще отшуми след 15-20 дни при нормален ход на оздравителния процес. Разкъсно-контузните рани на челото и брадичката също съставляват временно разстройство на здравето на пострадалия, неопасно за живота му и според вещото лице ще отзвучат за около 10-15 дни при нормален ход на оздравителния процес. Останалите увреждания са причинили на пострадалия болки и страдания, които отзвучавали за срок от 7-10 дни при нормален ход на оздравителните процеси. В.л. заключило, че в резултат на процесното ПТП ищецът получил няколко леки до умерено тежки телесни увреждания, които са протекли с изпитване на болка и лекостепенно затрудняване на някои функции от ежедневието му

живот, като болките са били с лек до умерен интензитет, като постепенно с времето в следващите дни са намалявали до пълното им отзвучаване. От вида и характеристиката на установените травматични увреждания, вещите лица извели извод, че пострадалия получил сравнително леки травматични увреждания, които при правилно протичане на оздравителните процеси заздравяват за срок от около две седмици, като се очаква пострадалия да се възстанови напълно и не е налице причина това да не се случи. Изтърпените болки и страдания от пострадалия непосредствено след произшествието и през следващите няколко дни били по-интензивни, но същите не били чак толкова силни, т.к. не били налице данни за сериозни травматични увреждания.

При съобразяване на така установените телесни увреждания на ищеца и при приложение на установения с разпоредбата на чл.52 ЗЗД принцип на справедливост ЯРС правилно и в достатъчна степен е отчел, че при определяне на справедлив размер на обезщетението по чл.52 ЗЗД е от значение и общественото възприемане на справедливостта на всеки етап от развитието на обществото, както и икономическата конюнктура в страната. Доколкото болките и страданията могат да се съизмерят в паричен еквивалент, то според настоящия съд справедливо по смисъла на чл.52 ЗЗД за ищеца се явява обезщетение в размер 3500 лв. - толкова, колкото е определено и от първостепенния съд.

При изложените съображения, оплакването и във въззивната жалба за несъответствие на определеното от решаващия съд обезщетение за неимуществени вреди с принципа за справедливост, установен в чл.52 ЗЗД и критериите в тълкувателната практика на ВКС, се прецени за неоснователно.

За неоснователно се прецени и оплакването на въззивника за неправилно определяне от първостепенния съд на степента на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия. Както вече се посочи, възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия е направил ответника.

Съпричиняване, по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД, е налице, когато вредата е настъпила и от действията на пострадалото лице. В този случай, виновно действалото лице следва да отговаря само за онези вреди, които са в причинна връзка с неговото поведение, но не и за последиците от поведението на увредения. С отчитането на съпричиняването се цели да се определи действителния обем на отговорността на виновния причинител на вредите. В ППВС №17/63 г., т.7 е указано, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване. В случая е от значение наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпИ. вредоносен резултат, а не и на вина. В решения на ВКС по т.д.№490/12 г. на II т.о. и по т.д. №2998/13 г. на I т.о. е посочено, че обезщетението за неимуществени вреди, определено според указаното в ППВС №4/68 г. след обсъждане на обстоятелствата на конкретния случай, се намалява съответно на приноса на пострадалия, с отчитане на размера на съпричиняването. В ТР №1/23.12.2015 г. по т.д.№1/2014 г. на ОСТК на ВКС, в мотивната част на т.7 е разяснено, че макар и пострадалият да не е допринесъл за конкретното настъпване на произшествието, ако той с поведението си е спомогнал за собственото си увреждане, т.е. ако поведението му е рисково, това е основание за приемане наличие на съпричиняване. Посочено е още, че поемането на предвидим и очакван риск съставлява обективен принос, който е противоположен и е в пряка причинна връзка с вредоносния резултат, последица от ПТП, като това рисково поведение, съдът следва да преценява във всеки конкретен случай.

С оглед конкретиката на случая, правилни са и се споделят от въззивния съд изводите на ЯРС за наличие на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца, което се състои в това, че се е качил в ППС с животинска тяга и е пътувал в същото през нощта, по неосветен пътен участък, като е съзнавал, респективно е могъл да установи, че каруцата не е била оборудвана с регламентираните в чл.71, ал.1 от ЗДвП и чл.15 от ППЗдВП светлини и светлоотразители и е бил длъжен, и е могъл да предвиди, че в конкретната пътна обстановка това му поведение се явява високо рисково. В този смисъл е несъмнено, че ищецът обективно е създал предпоставки и възможности за настъпване на увреждането си, като е налице причинна връзка между действията/бездействията на пострадалия и вредоносния резултат.

Правилно е определена от решаващия съд и степента на съпричиняване в размер на 1/4, при което определеното по справедливост обезщетение в размер на 3500 лв. следва да бъде намалено с 1/4, т.е. на 2625 лв. За разликата над 2625 лв. до пълния размер от 10 000 лв. искът е неоснователен и правилно е отхвърлен.

Въз основа на изложеното до тук и поради съвпадането на крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния съд по отношение на предявения иск, първоинстанционното решение се прецени за правилно.

По разноските във въззивната инстанция:

И двете страни във въззивното производство са направили искане за присъждане на разноски, като в съответствие с изхода на въззивното производство - отхвърляне на въззивната жалба, право на разноски има въззиваемата страна, на която въззивния съд не присъжда разноски, поради липса на доказателства за сторени такива.

С оглед изхода на делото настоящия съд прие за основателна заявената претенция за присъждане на адвокатско възнаграждение в полза на процесуалния представител на въззиваемата страна, на осн. чл.38, ал.2 ЗА. В тази връзка на адвокат Р.М. при защитаван интерес по жалбата на въззивника - ответник от 2625 лв. следва да се присъди адвокатско възнаграждение в размер на 675 лв. с ДДС, определено по реда на чл.7, ал.2, т.2 от Наредба №1 на ВАдвС.

Така мотивиран, Окръжен съд - Ямбол

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260107/04.03.2021 г., постановено по гр.д. №2779/2019 г. по описа на ЯРС, **в частта**, с която ЗАД "Армеец" АД със седалище и адрес на управление гр.София, район "Средец", ул."Ст.Караджа" №2, ЕИК 121076907 е осъдено да заплати на Г. Р. Н. с ЕГН *****, на основание чл.432, ал.1 КЗ сумата **2625 лв.** - обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 22.08.2018 г.

В останалата част Решение №260107/04.03.2021 г., постановено по гр.д.№2779/2019 г. по описа на ЯРС, като необжалвано, е влязло в законна сила.

ОСЪЖДА ЗАД „Армеец“ АД с ЕИК 121076907 **да заплати** на адвокат Р. М. от АК-София сумата от 675 лв., с вкл. ДДС - възнаграждение за защита и процесуално представителство на въззиваемия Г. Р. Н. в настоящото производство.

Решението е постановено при участието на трето лице помагач на страната на ответника - И. С. А..

Решението, на основание чл.280, ал.3, т.1 ГПК, е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____